

התקשורת הסינית והמהומות בארה"ב

מאת רועי ילינק

מבט מבס"א מס' 1,642, 14 ביולי 2020

תקציר: התקשורת הסינית הנשלטת רובה ככולה על-ידי המדינה סיקרה את המהומות בארה"ב בעקבות הריגתו של ג'ורג פלויד בהרחבה ולא מעט שמחה לאיד, תוך השוואתן להפגנות בהונג קונג וניסיון להוכיח שהשיטה האמריקנית פשטה את הרגל.

הביקורת הופיעה למשל בקריקטורה שפורסמה בביטאון המפלגה הקומוניסטית *יומון העם* בו נראה פסל החירות עם זרוע של שוטר מנפץ את הבית הלבן המכוסה בכתמי דם, תוך שהוא דורך על ראשו של פלויד חסר האונים. הכותרת שניתנה לקריקטורה ("תחפשת של זכויות אדם") ביקשה להצביע על צביעותה של ארה"ב המבקשת (לכאורה) "לחנך" את העולם כיצד לנהוג ביחסי מנהיגות-עם תוך "רציחת" אזרחיה היא. הניסיון לקשר בין ההפגנות בהונג-קונג, מגפת הקורונה ומותו של פלויד נובע מהרצון לקעקע את בסיסה המוסרי של שיטת השלטון הדמוקרטי בתקווה שהדבר יביא להנמכת גובה הלהבות בהונג-קונג: שכן אם הדמוקרטיה בארה"ב מזוהה עם אנרכיה חברתית מעין זו, ייתכן ותושבי הונג קונג יראו בה דגם פחות אטרקטיבי שלא שווה להילחם עבורו. בנוסף מבקשים השלטונות הסינים להסיט את תשומת הלב העולמית משאלת אחריותה של ביג'ינג להיווצרות מגפת הקורונה והתפשטותה לעיסוק בצביעותה של ארה"ב.

אין צורך ברגישות יתר על מנת להבין שהצגת ההפגנות האלימות ברחבי ארה"ב תוך הדגשת היעדר החוק והסדר, הפגיעה בסדר המקומי וחוסר המשילות מיועדת לרמז "שבסין, דבר כזה לא היה קורה". לשיטתה של בייג'ינג, צורת השלטון בה יעילה יותר וכתוצאה מכך תחושת הביטחון של אזרחיה גבוהה יותר וחייהם טובים יותר. בעוד שבארה"ב חנויות נבזזות ונשרפות, הצליחה סין להתגבר על הקורונה במהירות וביעילות ובהרבה פחות מתים מדווחים מאשר בארה"ב ואף הביאה לסיום ההפגנות בהונג קונג באופן יעיל ומהיר. על מנת להדגיש את הכאוס בארה"ב נכתב מתחת לאחת התמונות "זו לא סוריה, זאת ארה"ב!". במקום אחר קרא עיתון סיני לממשל האמריקני "לעמוד לצד תושבי מינסוטה", תוך רמיזה לאמירת שר החוץ פומפאו שהוא והעם האמריקני "עומדים לצד תושבי הונג קונג", והציע שעל השר לעמוד קודם כל לצד תושבי מדינתו לפני שיתערב בענייני מדינות אחרות. בדומה מחה דובר במשרד החוץ הסיני על כך שבעוד שבכירים אמריקנים גינו את המפגינים ברחבי ארה"ב כ"בריונים" הם הללו את המפגינים בהונג קונג כ"גיבורים". מטבע הדברים רובן המכריע של התגובות הסיניות לא הביע תמיכה במפגינים אלא ניצלם לניגוח הממשל האמריקני, שכן עצם קיום הפגנות מנוגד למדיניות המשטר האוסרת על מחאות מעין אלה.

בעת שהעיתונות הסינית מנסה לנצל את נקודות החולשה בממשלים הדמוקרטיים להאדרת שיטת הממשל בבייג'ינג, מן הראוי לזכור את אמירתו של וינסטון צ'רצ'יל שהדמוקרטיה הינה צורת הממשל הגרועה ביותר פרט לכל האחרות שנוסו מעת לעת.

* רועי ילינק הוא דוקטורנט בחוג ללימודי המזה"ת באוניברסיטת בר-אילן העוסק בממשק בין מדינות המזה"ת וסין, עמית מחקר בפורום קהלת ובפרוייקט ChinaMed ועיתונאי עצמאי.